

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum possit esse peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

1. retr. 2. c. 9. par. ante med. to. 1.

In lib. problemat. fe. 2. q. 2. In fine illius inci. pit. dominus noster to. 1.

2. 2. q. 1. 18. ar. 2. 2. q. 10. ar. 6. 1.

Li. 9. c. 33. no. procul a principio.

Li. 7. ca. 6. in princ. to. 5.

potest, ut dicit Aug. sed ira non est in potestate nostra, quia super illud Psal. Irascimini & nolite peccare, dicit gl. q. motus ira non est in potestate nostra, ergo ira non est peccatum.

¶ 7. Præf. Philosophus dicit, q. ira est accensio sanguinis circa cor: sed hoc non importat aliquod peccatum, ergo ira non est peccatum.

¶ 8. Præf. Hier. dicit in epistola ad Antonium Monachum, q. irasci est hois: sed non inferre iniuriam, est Christiani, sed illud quod est hominis in eo: q. homo, non est peccatum, ergo ira non est peccatum.

¶ 9. Præf. In omni peccato est conuersio ad commutabile bonum: sed in ira non est conuersio ad commutabile bonum: sed magis ad malum, i. ad nocumendum proximo inferendum, ergo ira non est peccatum.

¶ SED CONTRA est: q. Apostolus dicit ad Eph. 4. Omnis indignatio & ira tollat a vobis. Quod non dicitur, nisi ira esset peccatum, ergo ira est peccatum.

RESPOND. Dicendum, q. ira importat quandam motum appetitus: non autem importat fugam, sed prosecutionem: est. n. appetitus alicuius rei consequenda: & quia conueniens obiectum prosecutionis est bonum, non autem malum, ideo supradictum est, q. omnes motus appetitus, quorum obiectum est malum, si ad prosecutionem pertinent, sunt mali, sicut amare vel concupiscere malum, & gaudere de malo. Ira autem importat quandam appetitum alicuius mali, i. nocuenti quod querit inferre proximo: non tamen appetit illud sub ratione mali, sed sub ratione boni, quod est iustitiam vindicari.

¶ ut per hoc. n. iratus querit alium ledere, ut vindicet iniuriam sibi factam: motus autem appetitui magis dijudicatur secundum illud quod est formale in obiecto, q. secundum id, quod est materiale in ipso, unde magis est dicendum q. ira sit prosecutio boni q. qd sit prosecutio mali: q. id, quod querit, est malum materialiter, sed bonum formaliter. Quia autem omnis prosecutio mali sit mala, non tamen omnis prosecutio boni est bona: sed oportet considerare an illud bonum sit verum & simpliciter bonum, vel magis sit apprensus & secundum quod est bonum apprensus & secundum quod est vere & simpliciter bonum, est bona: sicut amor & concupiscentia sapientia, & gaudium de ipsa: sed prosecutio eius quod est bonum apprensus & secundum quod est vere & simpliciter bonum, est mala: sicut pater in gula & luxuria, in quibus uteratur concupiscentia apparentis, & non veri boni. Sic ergo dicendum est in proposito, q. si ira sit appetitus vindictae secundum quod vere est iusta, tunc ira erit bona & virtuosa, & uocatur ira per zelum. Si autem sit vindicta quae est apprensus iusta & non vere iusta, sic ira est peccatum: quam Greg. in 5. Moral. uocat iram per uitium. Est autem vindicta sic desiderata, apprensus iusta per precedentem iniuriam, quam ratio dicit esse vindicandam. Non tamen est vere & simpliciter iusta, quia non seruatur debitus ordo iustitiae: quia forte aliquis querit maiorem uindictam quam debeat, uel quia querit se vindicare sua auctoritate, eum hoc ei non liceat, uel quia querit uindictam non debito fine, & ideo Philosophus dicit in 7. Ethic. q. iratus incipit quidem audire rationem, prout iudicat esse iniuriam uindicandam: non tamen perfecte audit eam, quia non attendit ut sequatur rectum ordinem uindictae secundum quod ratio dicit. unde comparat iram ministris festinantibus exequi mandatum, antequam totum audiant, & propter hoc offendunt.

¶ AD PRIMUM ergo dicendum, q. passiones neque dicuntur laudabiles neque vituperabiles: quia secundum

se non important aliquid conueniens rationi, nisi in repugnans: si tamen ad passionem addatur aliquid, de conuenientia rationi, erit passio laudabilis. Si uero datur ei aliquid, unde a ratione discordet, erit passio uituperabilis. & sic ira ponitur peccatum inquantum rationem perfectam non audit, ut dictum est. Ita tamen ira dicitur esse peccatum non solum prout passio, id est, motus appetitus sensitiui: sed etiam prout nominat actum intellectui appetitus, quod voluntas, ut dictum est.

AD SECUNDUM dicendum, q. homini claudum quod conuenire inquantum est homo, & hoc per se conuenit homini: per accidens autem claudum. Per se enim conuenire inquantum est claudum, quod per accidens habet ad hominem: & similiter natura lapidis conuenit inquantum natura est lapidis. Ex hoc enim conuenit, quod motus ira descendit ab ordine rationis, quod motus ira descendit ab ordine rationis.

AD TERTIUM dicendum, sicut supra dictum est, q. uitiu oppositum masculinodini est inordinatio motus passionis, quod de se est indifferens, sicut per se non vitium: & hoc modo dicimus iram esse peccatum. Sic non se habet nisi ad malum. Et similiter dicendum est ad quartum, quod ira nominat actum potestatis naturalis, secundum quod est passio, quae differenter se habens ad bonum & ad malum.

AD QUINTUM dicendum, quod iratus operatur cum tristitia, quae consequitur ex iniuria illata. de ex hoc non potest haberi, quod ira sit inordinata: sed quod aliquod inuoluntarium sit eandem. Nunquam enim aliquis irasceret, nisi aliquod fieret contra suam uoluntatem.

AD SEXTUM dicendum, q. glo. illa loquitur de iradinata secundum quod est in sensu, praeueniens plenam deliberationem rationis. Tales autem sensuales motus sunt quidem in potestate nostra in partu lari, quia possumus unum motum impedire quando cognitionem ad alia: non tamen possumus impedire quin aliquis motus inordinatus impediatur.

AD SEPTIMUM dicendum, q. illa definitio irae, id, quod est materiale in ipsa, pertinet ad iram inordinatam corporalem accensio sanguinis circa cor: sed corporalis commotio sequitur motum appetitus, qui est formalis in ira in qua consistit ratio potestatis.

AD OCTAVUM dicendum, q. quodammodo non inueniuntur accipit pro infirmitate humana, sicut 1. ad 3. Cum adhuc sit inter vos zelus & contentiones carnales estis, & secundum hominem amaris: & hoc modo irasci inordinate, dicitur esse minus: quia pertinet ad infirmitatem humanam.

AD NONUM dicendum, quod obiectum malum sub ratione alicuius boni: & ita importat conuersionem ad aliquod bonum.

ARTICULUS II. **Utrum ira sit peccatum mortale.**

TERTIO queritur, utrum ira sit peccatum mortale. Et sic: quod ad Eph. 4. super illud, Sol non detur iracundiam uestram, dicit glo. q. Cuiusmodi ira nunquam simul inhabitat: sed solum peccatum mortale est illud quod Christus in ad 2. non comparatur. ergo ira est peccatum mortale. ¶ 2. Præf. Matth. 5. Dominus dicit, Audistis quod dictum est antiquis, non occides: qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico uobis, quod qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Ex quo patet q. eadem pena debetur irae in noua lege, quod debatur homicidio in ueteri lege: sed homicidium ueteri lege semper erat peccatum mortale, ergo ira

nova lege est peccatum mortale.

¶ 3 Præ. Omne id, quod meretur damnationem æternam. Dicit enim glo. ibidem, q̄ his tribus. iudicio, concilio, gehenna, diuersæ mansiones in æterna datione pro modo peccati singulariter exprimuntur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 4 Præ. Grego. dicit 5. Moral. Per iram iustitia relinquatur, concordia rumpitur. Sancti spiritus splendor excutitur: sed ista non fiunt nisi per peccatum mortale. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 5 Præ. Omnis libidinosus appetitus quæ sibi Christus retinuit, p̄m̄ est mortale: sed sicut Aug. dicit 14. de ci. Dei. ira est libido vlciscedi. vindicta aut sibi Christus retinuit, s̄m̄ illud Deute. 23. Mihi vindicta & ego retribuam, secundum aliam literam: vbi nos habemus: mea est vltio. ergo ira est p̄m̄ mortale.

¶ 6 Præ. Illud quod facit augmentum sceleris v̄ esse scelus, i. peccatum mortale: sed ira facit augmentum scelerum, vt glo. dicit super illud Prou. 29. Vir iracundus prouocat rixas. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 7 Præ. Nihil corruptit intellectum, nisi excellens peccatum, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 8 Præ. Illud quod est contra rationem, videtur esse peccatum mortale: sed ira inordinata est contra iudicium rationis, ut ex supradictis patet. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 9 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 10 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 11 Præ. Peccatum mortale dicitur ex eo, q̄ spiritualiter occidit: sed Iob. 5. d̄r quod iram iustum interficit iracundia. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 12 Præ. Ira est peccatum mortale, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 13 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 14 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 15 Præ. Peccatum mortale dicitur ex eo, q̄ spiritualiter occidit: sed Iob. 5. d̄r quod iram iustum interficit iracundia. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 16 Præ. Ira est peccatum mortale, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 17 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 18 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 19 Præ. Peccatum mortale dicitur ex eo, q̄ spiritualiter occidit: sed Iob. 5. d̄r quod iram iustum interficit iracundia. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 20 Præ. Ira est peccatum mortale, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 21 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 22 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 23 Præ. Peccatum mortale dicitur ex eo, q̄ spiritualiter occidit: sed Iob. 5. d̄r quod iram iustum interficit iracundia. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 24 Præ. Ira est peccatum mortale, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 25 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 26 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 27 Præ. Peccatum mortale dicitur ex eo, q̄ spiritualiter occidit: sed Iob. 5. d̄r quod iram iustum interficit iracundia. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 28 Præ. Ira est peccatum mortale, q̄a & sensum corrumpunt excellentiæ sensibiliū: sed ira corruptit intellectum. Dicit. n. Greg. 5. Mor. q̄ ira excæcat oculū rationis: ergo ira est excellens peccatum, cuiusmodi est peccatum mortale.

¶ 29 Præ. Illud quod est contra naturam hominis, est peccatum mortale: sed ira est huiusmodi, homo. n. est animal mansuetum natura. Ira autem mansuetudini cōtrariatur. ergo ira est peccatum mortale.

¶ 30 Præ. Quicquid cōtrariatur actui charitatis, est peccatum mortale: sed ira cōtrariatur actui charitatis quæ vult bonū proximo. Ira autem vult proximo nocentem. ergo ira est peccatum mortale.

A ¶ 6. Præ. In lege noua nullum peccatū mortale p̄mittitur: sed ira p̄mittitur, ut patet in gl. ad Ephe. 4. super illud, Irascimini, & nolite peccare. ergo ira non est peccatum mortale.

¶ 7 Præ. Secundum Philoso. in 7. Ethic. Concupiscentia est turpior quàm ira: sed concupiscentia nō est semper peccatū mortale. ergo etiam, neque ira.

¶ 8 Præ. Peccatū mortale nō est aliquis motus appetitus, præueniens completam deliberationem rationis: sed ira semper præuenit completam deliberationem rationis, quia nunquam perfecte audit rationem ut in 7. Ethic. dicitur. ergo ira non est peccatum mortale.

RESPON. Dicendū, q̄ cū actus morales ex obiectis specie trahant. secundum eorum obiecta considerari debent, utrius ex genere sui sint boni uel mali & si mali, utrius mortalia uel venialia peccata. Dicitur autē, q̄ obiectum iræ scilicet quod est peccatum, est iniusta iniuria, quæ nihil aliud est quàm nocentem illatum proximo contra iustitiā debitū: hoc autē de sui ratione importat peccatum mortale. Quia enim debitū iustitiæ cadit sub præcepto, quicquid est contra rationē debitū iustitiæ, cōtrariatur a præcepto: vnde est peccatum mortale. vnde ira per uitium ex suo genere est peccatum mortale, cū nihil aliud sit quàm voluntas nocendi proximo iniuste propter aliquā offensam præcedentem: sed sicut in alijs peccatis dictū est, contingit aliquod peccatū ex genere suo esse mortale, quod tamē propter imperfectionem actus est veniale. Dicitur est supra, q̄ actus hominis potest esse imperfectus dupliciter. Vno modo, ex parte agentis, & sic imperfectus actus hois est, qui est solus sensualitatis, præueniens iudicium rationis, quæ est proprium principium actiū in homine. & secundum hoc motus sensualitatis ad quodcumque peccatū mortale, etiam ad adulteriū vel homicidium peccatū, est peccatū veniale. Alio modo, d̄r actus imperfectus ex parte obiecti, quod propter sui paruitatē quasi nihil habetur. Nā ratio id, quod est modicum, accipit quasi nihil, vt Philoso. dicit in 3. Polit. & secundum hoc quāuis accipere rem alienā sit peccatū mortale ex genere suo: tamē accipere aliquid modicum, quod quasi nullius est pretij uel momēti, nō est peccatum mortale: puta, si aliquis accipere vnum modicum racemū de vinea alicuius. Vtroque autē modo contingit in genere peccati iræ, inueniri aliquod peccatū veniale. Vno modo, sicut subitus motus iræ, cui rō nō cōsentit, & est peccatū veniale. Alio modo, pp paruitatem nocentem, puta, si aliquis irascitur contra aliquem puerum, uolens eum parū trahere per capillos, uel per aurem, aut aliqd aliud leue facere in sui vindictā: sed quādo aliquis appetit se vindicare nō seruata iustitiā, inferendo aliqd graue nocentem, cū cōsensu deliberatæ rōnis, talis ira semper est peccatū mortale. & quāquā ira est peccatū mortale, & q̄dā veniale, ad utraq; rōnes respōdendum est.

AD PRIMUM ergo dicēdum, q̄ gl. illa loquitur de ira per uitium, quando motus iræ est perfectus & ex parte agētis, & ex parte obiecti. Sic enim est semper peccatum mortale, ut dictum est. & similiter dicendum ad 2. & ad 3. & ad 4.

AD QUINTVM dicēdū, q̄ circa vindictā Deus aliquid sibi soli retinuit. Inferre. n. vindictā in manifestis delictis, alijs cōmissis q̄ cōstruunt i ordine alicuius ptatis. D̄n. de hoie ptatem hōie, ad Ro. 12. q̄ est iudex Dei in ira ei, qui male agit. De occultis Quæst. d̄r. S. Tho. X 4 uero

Glo. ordinata ibi.

Li. 7. c. 6. in ter princ. & mediū rō. 5.

Lib. 7. c. 6. in princ. rō. 5. Secūda eccl̄ d̄r q. 158. ar. 3. ar. p̄ced.

D. 1012.

Qu. 1. ar. 3. & q. 10. ar. 2.

Qu. 10. ar. 2.

In corp. art.

Utrum ira sit leuius peccatum odio, & inuidia, & alijs huiusmodi.

Q VARTO queritur, utrum ira sit leuius peccatum odio & inuidia, & alijs huiusmodi. dicitur quod non: quia ut Aug. dicit in Enchi. Maius dicitur quia nocet. ergo quanto aliquod peccatum maius nocentum infert, tanto grauius est. sed maius nocentum infert homini, quam inuidia. Dicit enim Hugo de sancto Viſt. in lib. de Septem narijs, quod superbia aufert homini Deum, inuidia proximum, ira seipsum. ergo inuidia non est grauius peccatum, quam ira.

¶ 2 Præ. Effectus assimilatur suæ causæ: sed effectus inuidiæ est ira ut Hugo dicit in eodem libro. Ergo ira non est minus peccatum quam inuidia.

¶ 3 Item, videtur quod non sit minus peccatum quod odium, quia grauius peccatorum attenditur secundum effectum: sed idem est effectus odij & iræ. Ergo inferre nocentum proximo. ergo odium non est grauius peccatum quam ira.

¶ 4 Item, Videtur quod sit grauius peccatum concupiscentia carnis, quia secundum Phil. in 3. pic. si summū huius præminet summo illius, præminet illi: sed summum peccatum in genere iræ, scilicet homicidium, præminet in grauius cuiusque peccato in genere concupiscentiæ. ergo ira est simpliciter grauius peccatum, quam concupiscentia carnis.

¶ 5 Præ. Quanto aliquod peccatum est grauius, tanto iorem penitentiam inducit: sed penitentia magis adiuncta iræ quam concupiscentiæ carnis quæ in Phil. dicit in 7. Ethic. Qui irascitur, cum trahitur peccat, concupiscens autem sine tristitia. ergo ira grauius peccatum quam concupiscentia.

¶ 6 Præ. Ezech. 16. dicitur, Sicut mater, inquit, sed blasphemia quæ est filia iræ, secundum Gregorium est grauius peccatum. ergo ira est grauius peccatum omnibus alijs vitijs.

Sed contra est, quod Aug. in regula contra iram festuca: odium vero trabis.

RESPON. Dicendum, quod ibi querenda est ratio, ubi aliqua conuenientia inuenitur, peccatum conuenit cum tribus peccatis, in obiecto. Est obiectum iræ, sicut dictum est, malum aliquod in dicitur sub ratione cuiusdam boni. Ex parte ergo malum conuenit cum odio, quod appetit malum abiectionem inuidia, quod dolet de bono. Ex parte vero considerati conuenit cum concupiscentia, quod est ordinari appetitus boni: sed absolute loquendo deficit in grauitate a tribus prædictis vitijs. Nam querit malum proximi sub ratione mali, & inuenitur trariatur bono proximi sub ratione boni: ira autem querit malum proximi, nec impedit bonum cuius sub ratione boni, quod est iustum vindicatum. Illud quod facit odium, & inuidia per se intendit ad malum vel ad impedimentum boni: hoc facit per se intendens ad bonum per accidens autem malum. Semper autem id, quod est per se intendens eo quod est per accidens: & ideo inuidia & odium excedunt in malitia peccatum iræ. Similiter peccatum concupiscentiæ est ex hoc, quod tendit in malum, quod est delectabile secundum sensum: ira autem tendit in malum, quod est inordinatum in bonum quod est apprensus iustum, quod est secundum rationem. & ideo cum bonum non sit melius quam bonum sensus, motus iræ accedit ad virtutem, quam motus concupiscentiæ

vero sibi soli iudicij & vindictam reseruaui, secundum illud 1. ad Corinth. 4. Nolite ante tempus iudicare. Sibi etiam soli reseruaui Deus, ut propter seipsum vindicaretur. homo enim non debet vindicari propter seipsum: sed propter culpam in seipso commissam, quæ est Dei offensæ. Quando ergo aliquis querit vindictam propter seipsum, vel præter ordinem iudiciariæ potestatis: usurpat sibi quod Dei est, & ideo peccat mortaliter, nisi sit actus imperfectus, ut dictum est.

In corp. ar. AD SEXTVM dicendum, quod clementum scelerum potest fieri non solum per additionem sceleris ad scelus, sed et per occasionem. & hoc modo ira quæ est peccatum veniale, potest facere clementum scelerum.

AD SEPTIMUM dicendum, quod intellectus vel ratio potest aliquid dupliciter corrumpere. Vno modo, per se & directe per quandam contrarietatem: & sic solum peccatum mortale corrumpit iudicij rationis. Alio modo, indirecte, & per accidens, in quantum impeditur versus rationis per quandam corporalem commutationem. & hoc modo est ira quæ est peccatum veniale, potest impedire usum rationis: non tamen proprie dicitur ex cæcare, nisi quando rationem ducit in consensum peccati.

AD OCTAVVM dicendum, quod ratio dirigit omnia ex fine. Illud ergo directe contrariatur rationi, quod excludit debitum finem, & non fit nisi per peccatum mortale. Si autem sit inordinatio circa ea, quæ sunt ad finem, non excludit finem, non est proprie contra rationem: sed præter eam, & est peccatum veniale.

AD NONVM dicendum, quod ira est contra naturam hominis, qui est animal rationale in quantum contrariatur rationi, & hoc conuenit soli iræ, quæ est peccatum mortale.

AD X. dicendum, quod charitas vult proximo bonum sub ratione boni, & ideo proprie charitati contrariatur odium. Ira autem appetit malum proximi non in quantum malum, sed sub ratione iusti vindicatum, ut dictum est. & ideo ex parte obiecti, quod non est vere iustum, sed apparens, contrariatur iustitiæ. Ex parte vero passionis contrariatur mansuetudini, quæ tenet modum in ira.

AD XI. dicendum, quod auctoritas illa est intelligenda de perfecto motu iræ per uitium.

AD PRIMUM vero quod in contrarium obijciatur dicendum, quod glossa illa loquitur de ira, quæ est in sola sensualitate, quæ dicitur ad effectum perducere, non solum in exteriori opere: sed etiam per interioris consensum, qui apud Deum pro facto reputatur.

AD SECUNDVM dicendum, quod ratio illa procedit de ira per zelum, quæ est imperfecta ex parte obiecti.

Art. 1. huius quæst.

AD TERTIVM dicendum, quod pius animus irascitur ira per zelum, quæ est virtuosa, ut supra dictum est.

AD QVARTVM dicendum, quod inter vindictam iustam & iniustam nihil est medium. & ideo nec inter iram virtuosam, & iram quæ est peccatum mortale, nisi forte ira imperfecta, quæ est venialis.

AD QVINTVM dicendum, quod Eliseus non maledixit pueris ex ira vitiosa, quasi propter liuorem vindictæ: sed ex zelo diuinæ iustitiæ.

AD SEXTVM dicendum, quod Apost. permittit motum iræ imperfectæ, quæ in sola sensualitate consistit.

AD SEPTIMUM dicendum, quod si illa concupiscentia est perfecta eius, quod ex genere suo est peccatum mortale, ipsa etiam est peccatum mortale: si tamen sit imperfecta, est peccatum veniale, sicut & de ira dictum est.

In corp. ar. AD OCTAVVM dicendum, quod ira non perfecte audit rationem dissuadentem: audit tamen quandoque perfecte rationem consentientem.